

JOHN FITZGERALD KENNEDY

Seminarska naloga

Zgodnje življenje in izobraževanje

John Fitzgerald Kennedy se je rodil 29. maja 1917, v Brooklinu, Massachusetts, kot sin očeta Josepha P. Kennedyja in mame Rose Fitzgerald. Imel je brata Roberta, Josepha (ubit v vojni), Edwarda in Patricka Bouvierja.

Kot mlad mož je obiskoval elitno zasebno šolo v Wallingfordu, Connecticut, imenovano The Choate School. Preden se je vpisal na akademijo (višjo gimnazijo), je eno leto obiskoval Londonsko šolo ekonomije, kjer je študiral politično ekonomijo. Proti koncu leta 1935 se je vpisal na univerzo Princeton, ki jo je bil prisiljen zapustiti med božičnim premorom zaradi zlatenice.

V letu 1938 je Kennedy napisal svoje prvo znanstveno delo z naslovom: Zakaj je Anglija spala. To delo je bilo objavljeno leta 1940 in je bila takrat najbolj prodajana knjiga. Takrat je hodil na Harvard, kjer je bil povprečen študent. Maturiral je v juniju 1940, z diplomom iz mednarodnega posla.

Vojaška služba

Spomladi leta 1941 se je Kennedy prostovoljno pridružil ameriški vojski, toda ga niso sprejeli. Šele septembra istega leta, ga je sprejela ameriška mornarica. Prisluzil si je čin poročnika, namestnika, ki je vodil patroljsko ladjo ali PT ladjo. V začetku avgusta leta 1943 so Kennedyjevo ladjo PT-109 oropali blizu New Georgia, kjer so jo Japonski uničevalci poškodovali. Kennedyja je pri tem vrglo čez palubo in poškodoval si je že tako bolečo hrbtenico. Nato je s težavo rešil poškodovane može in ko se je vrnil je zapustil vojno mornarico.

Zgodnja politična kariera

Po 2.svetovni vojni je Kennedy vstopil v politiko. Deloma tudi zato, da bi zapolnil praznino svojega popularnega brata Josepha P. Kennedyja ml., ki je bil ubit v vojni. V letu 1952 se je Kennedy boril za sprejetje v senat s sloganom "Kennedy bo naredil več za Massachusetts." Na presenečenje vseh je zmagal in premagal republikanskega uradnika Henryja Cabota Logea ml., z 70 000 glasovi več. Kennedy se je spretno izmaknil kritikam tovariškega senatorja Josepha McCarthyja in njegovi kontroverzni kampanji za izkoreninjenje komunistov in sovjetov v ameriški vladi. McCarthy je bil prijatelj Johna F. Kennedyja, njegovega očeta, prijatelj je bil z njegovo sestro in mlajši brat Robert F. Kennedy je delal za McCarthyja.

Predsednikova izvolitev leta 1960

V letu 1960 je Kennedy razglasil svoj namen vodenja ZDA kot predsednik. V prvih demokratičnih volitvah se je soočil z nasprotnikom senatorjem Hubertom H. Humphreyem iz Minnesote, senatorjem Lyndnom B. Johnsonom iz Texasa in Adlaiem Stevensonom. 13. julija 1960 je demokratična stranka imenovala Kennedyja za predsedniškega kandidata. Kennedy je prosil Johnsona, da bi bil njegov pomočnik- podpredsednik, kljub nesoglasjem med prvimi volitvami. Potreboval je Johnsonovo pomoč na jugu ZDA. Na glavnih volitvah 8. novembra 1960 je Kennedy porazil republikanca Nixona v zelo kratkem času. Ljudje so mu bili naklonjeni tudi zaradi prepričljivosti v besednih dvobojih z Nixonom. Edina sprememba po uradnem ponovnem preštevanju glasov je bila zmaga Kennedyja na Havajih.

Predsednikovanje

Kennedy je prisegel kot 35. predsednik, 20. januarja 1961. Bil je najmlajša izvoljena oseba za predsednika ZDA, star je bil 43 let. Kennedy je tudi edini romanokatolik, ki je postal predsednik, ter zadnja oseba iz severnih držav izvoljen za predsednika. Bil je prvi predsednik, ki je služil in bil rojen v 20. st. in zadnji, ki je služil kot senator preden je postal predsednik. Na njegovi slovesni otvoritvi je govoril o potrebi Američanov, da bi bili delovni državljani. "Ne vprašaj kaj lahko tvoja dežela naredi zate, vprašaj kaj lahko ti narediš zanjo," je govoril. Ljudi je tudi vprašal, če bi se združili, da bi se borili proti nasilju, bolezni in vojni. Kennedy je umrl najmlajši od vseh Ameriških predsednikov, pri 46 letih in 177 dneh. Kennedyjev umor pogosto razlagajo kot odločilen trenutek 20. st. ameriške zgodovine, zaradi hudega udarca za ves narod in zaradi povzdigovanja Kennedyja kot ikono za novo generacijo Američanov in ameriških kandidatov.

➤ TUJA POLITIKA:

1. 17. aprila 1961 je dal Kennedy ukaz, da dovoljuje že prej planiran napad na Kubo. Nekateri raziskave trdijo, da so to operacijo imenovali "Operation Zapata". Veliko izgnancev je hotelo priti na Kubo, vendar jim CIA tega ni dovolila. 13. aprila je Castrova vlada ubila ali aretirala večino izgnancev in Kennedy je bil prisiljen pogajati se za ostalih 1189 preživelih. Po 20 mesecih je Kuba izpustila izgnance v zameno za 53 milijonov dolarjev vredne hrane in zdravil. Incident je bil največja sramota za Kennedyja, ampak prevzel je vso odgovornost za sramoto.
2. 13. avgusta 1961 je vzhodno Nemška vlada začela gradnjo Berlinskega zidu, da bi ločila vzhodni Berlin od zahodnega dela mesta z ameriško vojaško prisotnostjo. Nekateri so trdili, da je bila ta akcija kršitev strinjanja "Štirih sil".
3. 14. oktobra 1962 se je začela kriza Kube, ko so ameriška letala posnela fotografije sovjetskega posrednega izstrelka na Kubi. Kennedy se je soočil s strašno dilemo:
 - če ZDA napade lahko pride do nuklearne vojne z Rusijo;
 - če ZDA ne naredi nič bo trpela večno grožnjo nuklearnega orožja.Drugi strah je bil, da bi se ZDA prikazala svetu kot slabotna država. En teden kasneje pa sta Kennedy in sovjetski premier Nikita Hruščev dosegla sporazum. Hruščev se je strinjal, da umakne izstrelke če bodo ZDA javno obljubile, da ne bodo več poškodovale Kube. Če sledimo tem incidentu, ki je pripeljal svet tako blizu nuklearne vojne, kot nikoli prej ali kasneje, je bil Kennedy zelo previden v soočenju s Sovjetsko unijo. Obljuba, nikoli več napasti Kube, še vedno stoji do sedaj.

4. Naslednja stvar, kjer se je Kennedy izkazal in še vedno velja je, da Američani prostovoljno pomagajo nerazvitim narodom na področjih izobraževanja, kmetijstva, zdravljenja in gradnje.
5. Kennedy je tudi omejil vojaško akcijo nadaljevanja razširitve komunizma. Nadaljeval je tudi prejšnjo administracijo politične, ekonomske in vojaške pomoči nestabilnemu delu južne Vietnamske vlade.
6. 26. junija 1963 je Kennedy obiskal zahodni Berlin in je imel govor publiki in pri tem kritiziral komunizem. Ko je Kennedy govoril so bili na drugi strani zidu ljudje vzhodnega Berlina in so mu ploskali, ko so videli njegov odpor v Sovjetskem upravljanju. Kennedy je uporabil konstrukcijo Berlinskega zidu za primer neuspeha komunizma. Rekel je: "Svoboda ima mnogo težav in demokracija ni popolna, ampak mi nismo nikoli mogli postaviti zidu, da bi obdržali ljudi v njem." Ta govor je poznan v njegovi slavni frazi "Ich bin ein Berliner" (Jaz sem Nемеc).
7. Na obisku na Irskem se je predsednik Kennedy pridružil Irskemu predsedniku Eamonu de Valera za zgraditev ameriško-irske ustanove. Naloga organizacije je bila graditi povezave med Američani in Irski in držav njihovih prednikov.

➤ DOMAČA POLITIKA:

1. Kennedy je obljubil sklad za izobrazbo, medicinsko pomoč za starejše. Obljubil je tudi konec rasne diskriminacije:
 - Konec diskriminacije je bil zares največji domači uspeh Kennedyja. Ameriško sodišče je leta 1954 postavilo pravilo, da ne bo rasne diskriminacije nič več v šolah. Kakorkoli že, bilo je nekaj šol, še posebno na jugu države, ki tega niso podprle. Opomnili so tudi na diskriminacijo na avtobusih, v restavracijah, kinu in na drugih javnih prostorih;
 - Leta 1962 se je James Meredith poskušal včlaniti na univerzo Mississippi ampak mu "Beli študentje" tega niso dovolili. Kennedy je reagiral tako, da je poslal 400 federalnih maršalov in 3000 čet, da bi zagotovil, da bo Meredith včlanjen v 1. razred;
 - Tisoče Američanov od vsepovsod se je pridružilo Kennedyju v protestu rasne diskriminacije. Kennedy je podprl rasno povezovanje v celoto in civilne pravice;
 - 11. junija je guverner Alabame, George Wallace, zaprl vrata univerze Alabama, da ne bi vstopila dva črnca. George Wallace se je umaknil, ko se je soočil z maršali;
 - Tega večera je John F. Kennedy dal svoj slaven civilni naslov pravic na nacionalno televizijo in radio.
2. Začel se je boriti za civilne pravice;
3. Določil je tudi maršale za zavarovanje svobode jahačev.

Pomoč pri vesoljskih programih

Sovjetska zveza je bila pred ZDA v znanju zračnega raziskovanja in Kennedy je bil prepričan, da jih lahko ujamejo. V govoru na univerzi, septembra 1962 je rekel: "Noben narod, od katerega se pričakuje, da bo vodja drugega naroda, ne bo ostal zadnji pri tej dirki za vesolje in mi smo se odločili, da bomo odšli na Luno v tem desetletju in delali še druge stvari, ne zato ker so lahke, temveč zato, ker so težke." Prosil je kongres, da odobri več kot 22 milijard dolarjev za projekt Apollo, kjer je cilj pristanka Ameriških mož na Luni pred koncem desetletja. V letu 1969, šest let po Kennedyjevi smrti, je bil cilj končno realiziran, ko sta Neil Armstrong in Buzz Aldrin postala prva človeka, ki sta pristala na Luni.

Atentat

Predsednik John Fitzgerald Kennedy je bil umorjen v Dallasu, Texas, na petek, 22. novembra 1963 ob 12³⁰ med političnim potovanjem skozi Texas. Po streljanju so ga hitro odpeljali v Parklandsko bolnišnico, vendar je umrl že na poti. Ustrelil naj bi ga Lee Harvey Oswald, ki je bil obsojen, da je v Dallasu ob 7⁰⁰ ubil policista Tippita in Kennedyja. Oswald so aretirali že po treh urah. Pet dni kasneje je bil Oswald ubit. Nov predsednik Lyndon B. Johnson, ki je za to mesto prisegel le nekaj ur po atentatu, je kmalu začel z raziskavo. Ugotovili so, da je bil Oswald res atentator, pa tudi, da ni deloval sam. Sicer pa je Johnson kot predsednik uresničil večino pobud, ki jih je začel Kennedy. Njegova politična kariera pa se je končala zaradi Vietnamske vojne, ki jo je tudi začel Kennedy.

Zapuščina in spomini

- 14. marca 1967 je bilo Kennedyjevo telo premeščeno na stalno pokopališče na Arlington National Cemetery, kjer počiva tudi njegova žena in otroka, njegov brat Robert pa je pokopan v grobu zraven njihovega.
- Kljub njegovi kratki prisotnosti v Beli hiši, vidijo Kennedyja kot enega najboljših Ameriških predsednikov.
- Kennedyjeva zapuščina je bila memorializirana- spominsko označena -iz različnih vidikov ameriške kulture. New York je spremenil ime letališča iz Idlewild International Airport na John F. Kennedy International Airport, 24. decembra 1963 na čast njegovega spomina.
- Televizija je postala prvi izvor, od koder so se ljudje informirali o dogodkih Kennedyjevega atentata. Kennedyjev pogreb in umor Oswalda so v živo po radiu poslušali v celotni Ameriki in po drugih predelih po svetu. S tem dogodkom je televizija dozorela kot izvor novic v tekmovanju s časopisi.
- Kot časten spomin se je Kennedyjev portret pojavil na pol dolarskem kovancu.

Ameriški ambasador Adlai Stevenson je rekel: "Vsak od nas bo nosil žalost njegove smrti do konca naših dni!"

Viri in literatura:

- E. Floyd (1988), Kdo je ustvarjal zgodovino. Delavska enotnost;
- W. Manchester (1968), Predsednikova smrt od 20.-25. novembra 1963. Mladinska knjiga;

➤ Internet (google-Kennedy-življenje, smrt, atentat, ameriški predsedniki, ...).

Slike:

John Fitzgerald Kennedy:

John F. Kennedy v 2. sv vojni :

Kennedy na patroljski ladji PT 109:

Mlad senator Kennedy leta 1953:

Bratje Kennedy med kampanjo leta 1960:

Kennedy in Richard Nixon se rokujeta pred eno mnogih televizijskih debat leta 1960:

Kennedyjev govor: "Ne vprašaj kaj lahko tvoja dežela naredi zate, vprašaj kaj lahko ti narediš zanjo."

John F. Kennedy si ogleduje vesoljsko plovilo Friendship 7:

Kennedyjev grob:

Kennedy na kovancu za pol dolarja: